

PROGRAM PROFILAKTYKI W SZKLE PODSTAWOWEJ W RADZICACH

SPIS TRE CI

1. Wstęp
2. Cele programu
3. Zadania, zakres oddziaływań wobec zagrożeń
4. Sposoby realizacji programu
5. Metody pracy
6. Przewidziane efekty
7. Procedury postępowania w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych w szkole – działania interwencyjne
8. Ewaluacja programu
9. Bibliografia

WPROWADZENIE

Szkola jest środowiskiem wychowawczym, które w bezpośredni sposób wywiera wpływ na rozwój dziecka. Społeczność szkolna wpływa na prawidłowe kształtowanie u ucznia współdziałania i współpracy, poczucia odpowiedzialności, rozwoju jego osobowości.

Szkolny program profilaktyki dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów, zawiera działania całej społeczności szkolnej. Odpowiada na problemy, zagrożenia pojawiające się w szkole i całym środowisku szkolnym. Program uwzględnia działania profilaktyczne zgodnie z wymogami wychowanków oraz ich środowisko rodzinne w rozwoju emocjonalnym, społecznym, zawodowym i moralnym.

Cele programu uczą uczniów:

- Współdziałania
- Promowania zdrowego stylu życia
- Zapobiegania uzależnieniom
- Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (eliminowanie zachowań agresywnych, doskonalenie i kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów a także radzenia sobie w sytuacjach trudnych).

PROGRAM PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W RADZICACH

I. Realizatorzy:

- Nauczyciele i rodzice SP w Radzicach;

II. Koordynator:

- Dyrektor szkoły

III. Adresaci:

- Uczniowie;
- Nauczyciele;
- Rodzice.

II. Cele programu:

1. Opracowanie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie różnym zjawiskom mogącym wystąpić na terenie szkoły takim jak: kradzieże, przemoc, narkomania.
2. Kształcenie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami.
3. Współdziałanie z rodzicami w rozwiązywaniu problemów występujących wśród uczniów.
4. Aktywny udział uczniów w zajęciach profilaktycznych.
5. Kształtowanie odpowiednich postaw prozdrowotnych.
6. Budowanie więzi w grupie.
7. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym ucznia poprzez indywidualną pracę z nim.
8. Uwrażliwianie uczniów na problemy i potrzeby innych ludzi.
9. Promowanie zdrowego stylu życia.
10. Reagowanie na bieżące wydarzenia.

III. Zakres oddziaływania wobec zagrożenia :

1. Zajęcia profilaktyczne dla uczniów i rodziców.
2. Spotkania informacyjne dla nauczycieli i rodziców.

IV. Sposób realizacji programu:

1. Zajęcia integracyjne.
2. Warsztaty.
3. Tablice informacyjne, gazetki, projekcje filmów edukacyjnych.
4. Apele szkolne.
5. Zebrania z rodzicami.
6. Zebrania nauczycieli.
7. Pogadanki w klasach.
8. Spotkania z przedstawicielami: policji, lekarzy, psychologów, pedagogów.
9. Zajęcia sportowe.
10. Udział w zajęciach pozalekcyjnych.
11. Udział w uroczystościach i konkursach.
12. Rozmowy indywidualne wynikające z aktualnych potrzeb.

V. Metody pracy

1. Metody aktywizujące ucznia i środowisko: konkursy plastyczne, muzyczne, apele, teatrzyki, pomoc koleżeńska, zawody sportowe, wycieczki, kuligi, quizy.
2. Metody eksponujące:
  - ✓ Impresyjne – polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji
  - ✓ Ekspresyjne – stwarzanie sytuacji, w której uczeń nie tylko przeżywa ale również tworzy np. odgrywanie ról w przedstawieniach teatralnych, inscenizacje, wystawy prac
3. Metody podające: wywiad, pogadanka, dyskusje, rozmowa kierowana.

VII. Przewidywane osiągnięcia:

1. Uczniowie posiadają wiedzę na temat uzależnień i ich negatywnych skutków.
2. Chętnie i aktywnie uczestniczą w promocji zdrowego stylu życia.
3. Zmniejszy się wypadkowość wśród uczniów pomagających w gospodarstwach rolnych.

4. Nauczyciel zareaguje właściwie wobec zaistniałego zagrożenia
5. Rodzice będą właściwie rozpoznawać i reagować na niepokojące objawy u ich dzieci.
6. Wyrobienie postaw asertywnych wśród dzieci.
7. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa.
8. Rodzice zwiększą aktywność w udziale życia szkoły.
9. Zwiększanie motywacji do osiągnięcia lepszych wyników nauce.
10. Rodzice sięgną po literaturę, która rozszerzy ich zakres wiedzy na temat zagrożeń czyhających na ich dzieci.

VII. 1. Procedury post powania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci demoralizacji .

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu bądź przejawia zachowania świadczące o jego demoralizacji nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- ✓ Przekazać informacje wychowawcy klasy.
- ✓ Wychowawca informuje o tym fakcie Dyrektora szkoły.
- ✓ Wychowawca wzywa rodziców ucznia do szkoły i przekazuje im informację o zajściu.
- ✓ Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami oraz w ich obecności z uczniem
- ✓ Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, Dyrekcja szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania w kompetencji tych instytucji.

2. Procedury post powania nauczycieli w sytuacjach podejrzenia ucznia, który jest pod wpływem alkoholu lub narkotyku:

- ✓ Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy
- ✓ Odizolowanie ucznia od reszty klasy w miejscu, gdzie nie będzie on sam i stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie
- ✓ Wezwanie lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej
- ✓ Zawiadomienie o fakcie Dyrekcję szkoły oraz rodziców
- ✓ Zobowiązanie rodziców do odebrania dziecka ze szkoły, sporządzenie notatki

3. Procedura w sytuacjach podejrzenia przyniesienia przez ucznia alkoholu do szkoły:

- ✓ Zabranie uczniowi alkoholu
- ✓ Zapewnienie opieki i odizolowanie od innych uczniów
- ✓ Rozmowa wyjaśniająca fakt posiadania lub zakupu alkoholu przez ucznia
- ✓ Powiadomienie Dyrekcji szkoły oraz rodziców ucznia
- ✓ Rozmowa wychowawcy, Dyrektora szkoły z rodzicami ucznia
- ✓ Przekazanie dziecka rodzicom, sporządzenie notatki o przyniesieniu przez ucznia alkoholu z podaniem świadków i podpisem rodzica

PROGRAM PROFILAKTYKI

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Rozwijanie i kształtowanie osobowości uczniów	Uczeń potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach, potrafi panować nad emocjami, panuje nad sobą, aby dawać przykład innym. Wzmacnianie poczucia własnej wartości. Zajęcia integracyjne. Zajęcia warsztatowe, rozmowy indywidualne Nauka i ćwiczenia zachowań asertywnych. Organizowanie konkursów plastycznych	Wychowawcy klas

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
	Projekcje filmów, wskazywanie wzorców zachowania - warsztaty	
Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów.	<p>Propagowanie zachowań asertywnych wśród uczniów: odpowiedzialność za siebie, dokonywanie słusznych wyborów, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, rozwiązywanie konfliktów w środowisku rówieśniczym, budowanie właściwych relacji z rodzicami, umiejętność dochodzenia do kompromisu, integrowanie zespołów klasowych.</p> <p>Zajęcia warsztatowe, pogadanki, rozmowy indywidualne.</p>	Wychowawcy i pozostali nauczyciele
Przygotowanie uczniów na możliwość kontaktu z przemocą i agresją	<p>Przedstawienie społeczności uczniowskiej prawnych konsekwencji zachowań sprzecznych z normami społecznymi poprzez: apele, pogadanki, lekcje wychowawcze, spotkania z przedstawicielami instytucji porządkowych.</p> <p>Otoczenie szczególną opieką uczniów pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, odznaczających się dużą nadwrażliwością emocjonalną – często odrzucanych przez grupę rówieśniczą – prelekcje na zebraniach z rodzicami, organizowanie spotkań z pracownikami Policji</p> <p>Jak pokonać stres? – dyskusje, psychozabawa</p> <p>Odgrywanie scen, ról przedstawiających sytuacje konfliktowe</p> <p>Prowadzenie zajęć eliminujących negatywne emocje, charakteryzowanie typowych agresorów, ukazywanie źródeł agresji – zajęcia warsztatowe prowadzone przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, rozmowy, dyskusje.</p> <p>Zapoznanie z następstwami stosowania agresji – spotkanie z przedstawicielami policji.</p>	Wychowawcy klas, nauczyciele innych przedmiotów, Samorząd Uczniowski, pracownicy Policji i Poradni Psychologiczno-pedagogicznej.
Pomoc uczniom z zaburzeniami w zachowaniu i dotkniętymi niepowodzeniami szkolnymi	<p>Badania psychologiczno – pedagogiczne.</p> <p>Prowadzenia zajęć o charakterze terapeutycznym.</p> <p>Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>Pomoc uczniom młodszym</p> <p>Wywiad środowiskowy- diagnoza środowiska rodzinnego.</p>	Wychowawcy w porozumieniu z rodzicami, nauczyciele innych przedmiotów, pracownicy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
	uzależnień. Mobilizacja rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły i klasy. Reagowanie na negatywne zachowania – zawiadamianie rodziców, rozmowa z wychowawcą, rozmowa w obecności Dyrektora szkoły, współpraca z Policją.	

Program Profilaktyki jest dokumentem otwartym, który może być zmieniany i uzupełniany w zależności od potrzeb uczniów i środowiska.

Szkolny Program Profilaktyki angażuje nie tylko uczniów, ale także ich rodziców oraz kadre pedagogiczną, a w miarę potrzeb i możliwości również pracowników obsługi i administracji szkoły.

VIII. Ewaluacja programu

1. Porównanie agresywnych zachowań uczniów w oparciu o zeszyt uwag oraz rozmowy z wychowawcami i uczniami
2. Analiza dokumentacji wypadków na terenie szkoły oraz informacji od rodziców o wypadkach w domu.
3. Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów, rodziców dotycząca poczucia bezpieczeństwa dzieci po realizacji programu.

Podstawową formą ewaluacji będą:

- ✓ Ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli
- ✓ Obserwacja
- ✓ Wywiad, rozmowa
- ✓ Hospitacje prowadzone przez Dyrektora szkoły.

Opracowany program będzie realizowany w ciągu trzech lat (2011 – 2014)

BIBLIOGRAFIA

- Gordon Thomas: Wychowywać bez porażek, Warszawa 1996 Instytut Wydaw. PAX
- Borecka – Biernat: Lęk o zachowania agresywne nastolatków, „Problemy opiekuńczo-wychowawcze” 1996 nr 5
- Górkiewicz J. Przemoc w szkole, „Wychowanie na co dzień” 1995 nr 1
- Hawkins Dawid J. Netherhood Britt: Podręcznik ewaluacji programów profilaktycznych, Warszawa 1994 Instytut Psychiatrii i Neurologii PTP Pracownia Wydawnicza
- Lipińska J.: Przemoc i agresja w społeczeństwie uczniów w okresie dorastania, Problemy opiekuńczo-wychowawcze 1992
- Szymańska J. Programy profilaktyczne, Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki CMPPP. Warszawa 2000
- Hare B. Bądź asertywny. Skuteczne sposoby komunikacji. RAVI, Łódź 1999
- Karkowska M., Czarnecka W. – Przemoc w szkole. Impuls, Kraków 1994
- Kurkowska A. Jak motywować. Wydawnictwo CODN, Warszawa 1999.